

การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
โครงการ “ชุมชนนำร่องกรุงเทพฯ...เมืองสีเขียว”
โดยใช้กระบวนการด้านป่าชุมชนในรูปแบบของป่าในเมือง (Urban Forestry)
กรณีศึกษา : ชุมชนดอนกุศลร่วมใจ แขวงทุ่งวัดดอน เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

Efficiency Strengthening for “Greening Bangkok...Community Pilot Project” Promotion
By Using Community Procession with Urban Forestry Approach
A Case Study : Don Kusone Ruamjai Community, Toong Wat Don Sub-district,
Sathon District, Bangkok

นายปรีชา องค์กรประเสริฐ
นักวิชาการป่าไม้ 5
ฝ่ายพัฒนานวนศาสตร์ชุมชน ส่วนป่าชุมชน สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
กรมป่าไม้

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการประยุกต์ใช้กระบวนการด้านป่าชุมชนในรูปแบบของการป่าไม้ในเมือง (Urban Forestry) ในโครงการชุมชนนาร่องกรุงเทพฯ...เมืองสีเขียว เป็นการดำเนินงานตามการประสานงานโดยฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตสาทร เพื่อขอผู้เชี่ยวชาญด้านป่าชุมชน จากส่วนป่าชุมชน กรมป่าไม้ เข้าร่วมในฐานะที่ปรึกษาของโครงการ ซึ่งได้ดำเนินงานในพื้นที่ชุมชนนาร่องดอนกุศลร่วมใจ ซอยบำเพ็ญกุศล แขวงทุ่งวัดดอน เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์การดำเนินงานทางด้านป่าชุมชน โดยดำเนินการเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การร่วมสำรวจข้อมูลพื้นฐานทั้งด้านกายภาพและชีวภาพของชุมชนเพื่อเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้น
2. การเตรียมความพร้อมด้านชุมชนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมของโครงการ
3. การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมโครงการฯ โดยการจัดหาสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ และการจัดหากล้าไม้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ จำนวน 33 ชนิด 319 ต้น
4. ประสานงานและร่วมมือกับกรมการพัฒนาชุมชนและฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม ในการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับแกนนำและเยาวชนในชุมชนดอนกุศลร่วมใจ จำนวนประมาณ 30 คน ภายใต้งานโครงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองในระหว่างวันที่ 18 - 19 สิงหาคม 2544 ณ สวนป่าคลองตะเกรา เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน และสถานีวิจัยสัตว์ป่าอะเซียเชงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
5. การติดตามและประเมินผลโครงการฯ เพื่อประเมินผลการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ของชุมชน

ผลการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา พบว่า สมาชิกชุมชนมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาชุมชนให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น ดังนั้น การดำเนินกิจกรรมที่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายที่แกนนำและกลุ่มเยาวชนของชุมชน จะทำให้เกิดความต่อเนื่องและสร้างกระบวนการเรียนรู้ อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป นอกจากนี้ การคัดเลือกพันธุ์ไม้เพื่อส่งเสริมการปลูกในพื้นที่ชุมชน ต้องเน้นที่ความต้องการของชุมชนเป็นหลัก ประกอบเข้าด้วยกันกับความเหมาะสมในด้านชีววิทยา ประวัติของพื้นที่และชุมชน ประโยชน์ใช้สอยของพันธุ์ไม้ ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยอาศัยการศึกษาวิจัยในระดับที่ลึกลงไป เพื่อให้ นำผลการศึกษามาใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด รวมถึงควรได้มีการขยายโครงการในลักษณะเช่นนี้ไปยังชุมชนอื่น ๆ ทั้งในสำนักงานเขตสาทรเอง และสำนักงานเขตอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร และโครงการสร้างป่าพัฒนาเมืองของกรมป่าไม้ต่อไปในอนาคต